

МИРНЕ ЦАРСТВО *Боже*

«І проповідана буде ця Євангелія Царства
по цілому світові, на свідоцтво народам усім.
І тоді прийде кінець!»
(Євангелія від Матвія 24:14).

Мирне Царство Боже

Дейл Буркхолдер

«Друкарня Благодать»

2025

Видання англійською мовою: *The Peaceable Kingdom of God*
Фотографія на обкладинці: istockphoto/Matthew Dixon
Переклад українською мовою © 2012 Grace Press, Inc.

Видавництво
«Друкарня Благодать»
Grace Press, Inc.
2175 Division Highway
Ephrata, PA 17522 U.S.A.
literatura.blagodati@gracepress.us

Книгу також розповсюджує
«Міжнародне Господнє служіння»
вул. Феофанівська, 7-А Новосілки
м. Київ, Україна 03027
Тел. +380 68 273 76 88

Надруковано в Україні

Вступ

У Святому Письмі словосполучення «Царство Боже» вживається багато разів. Тож розгляньмо, яким є це Царство згідно зі Словом Божим. Для зручності розділимо предмет вивчення на чотири частини, а саме: 1) властивості і вплив Царства на життя і серце кожного віруючого; 2) прояв Царства у помісних зібраннях віруючих; 3) поширення Царства по всьому світу; 4) небесне, вічне Царство.

Царство Боже, про яке ми говоримо, не захищається зброєю, як земні держави, бо це духовне царювання Ісуса Христа, Який живе в серцях тих, хто вірує в Нього і йде за Ним, як за Своїм Господом і Вчителем. У духовному Царстві ніхто не навчається воювати¹. Громадяни цього Царства не звертаються в суди для захисту власних інтересів, а воліють замість цього страждати й зазнавати збитків². У всіх сферах свого життя вони смиренно коряться законам земного уряду, якщо ті не суперечать умовам їхнього небесного громадянства³.

Якщо ви ще не громадянин цього Царства, то ми щиро сподіваємося, що ви станете ним через народження згори. «Дивно, — можете подумати ви. — Що означає «народження згори»? Звідки це «згори»?» Понад дві тисячі років тому саме про це запитали Ісуса Христа. Ми молимося, щоб читання цієї книжечки допомогло вам краще зрозуміти, що таке народження згори.

Якщо ж ви — громадянин цього Царства, народжений згори, то хай Господь благословить вас у вашому духовному зростанні

¹ Михея 4:3; Матвія 26:52; 2 Коринтян 10:4; Луки 6:27-36; Римлян 12:19-21

² Матвія 5:25, 40; Луки 12:58; Євреїв 10:34

³ Римлян 13:1-7; Дії 4:18-20

й допоможе вам вірно йти за Ним. Нехай Бог відкриє вам Свою волю щодо вашого місця в Його Царстві сьогодні і в майбутньому.

«Ви ж моліться отак: «Отче наш, що єси на небесах! Нехай святиться Ім'я Твоє, нехай прийде Царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. Хліба нашого насущного дай нам сьогодні. І прости нам довги наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим. І не введи нас у випробовування, але визволи нас від лукавого. Бо Твоє є Царство, і сила, і слава навіки. Амінь»» (Євангелія від Матвія 6:9-13).

Від видавця:

В цій книжечці чимало зносок, які звертають увагу читача на вірші зі Слова Божого — Біблії. Ми радимо вам прочитати їх, щоб краще зрозуміти, на чому ґрунтується написане автором про мирне Царство Боже.

1. «Божєє Царство всередині вас!»

Деякі люди сприймають релігію як якусь світову політичну силу. Релігію і справді часто використовують задля політичної мети. Багато жорстоких воєн точилися в ім'я віри. Люди завжди хотіли мати ідеальний уряд. Однак ті, хто хотів вирішити особисті й суспільні проблеми за допомогою політики цього світу, гірко розчаровувалися.

Коли 2000 років тому Ісус ходив цією землею, дехто вирішив, що Він установить політичне царство. Але Ісус чітко пояснив, що не має таких намірів. І на запитання, коли настане Царство Боже, Він відповів: *«Царство Боже не прийде помітно, і не скажуть: «Ось тут», або: «Там». Бо Божєє Царство всередині вас!»*¹

Як Царство Боже може бути в людині?

І знову ми звертаємося до слів Христа: *«Поправді, поправді кажу Я тобі: Коли хто не народиться згори, то не може побачити Божого Царства»*². Ісус розмовляв з Никодимом, який запитав про те, що можливо подумали і ви: *«Як може людина родитися, буди старію? Хіба може вона ввійти до утроби своєї матері знову й родитися?»*³ Ісус відповів: *«Поправді, поправді кажу Я тобі: Коли хто не родиться з води й Духа, той не може ввійти в Царство Боже»*⁴.

Ці слова співзвучні зі словами пророка, який жив набагато раніше: *«І дам вам нове серце, і нового духа дам у ваше нутро,*

¹ Луки 17:20, 21

² Івана 3:3

³ Івана 3:4

⁴ Івана 3:5

і викину камінне серце з вашого тіла, і дам вам серце із плоті»⁵. Інакше кажучи, Ісус і пророк говорили про чудову зміну серця і життя завдяки силі Божій.

Коли людина кається перед Богом у своїх гріхах, вірою приймаючи прощення через жертву Ісуса Христа, і визнає їх перед людьми, то її сумління очищується⁶. Її вже не гнітитиме відчуття провини за скоєне, бо тягар гріха з неї вже знято. Кожна людина, яка істинно вірує і визнає⁷, що Ісус Христос — Син Божий (одна з Особистостей Триєдиного Бога) і єдиний Спаситель світу, отримує божественну природу⁸ через Духа Божого⁹.

І це чудове перетворення називається народженням згори¹⁰. Внаслідок цього народження людина звільняється від влади темряви і стає громадянином Царства улюбленого Сина Божого¹¹.

Багато людей перебувають під владою темних сил. Виконуючи бажання свого гріховного єства, вони чинять перелюб і, будучи розбещеними, впадають у всіляку мерзоту і хтивість; а чимало з них навіть вдаються до ідолопоклонства і чаклунства. Сили п'їтьми провокують заздрість, гнів, ненависть і ворожнечу між людьми. Всілякі релігійні секти і протистояння законній владі також породжені темними силами. Убивство, пияцтво, розгульні веселощі тощо — усе це породжено тілесними пожадливостями,

«Бо коли ти устами своїми визнаватимеш Ісуса за Господа, і будеш вірувати в своїм серці, що Бог воскресив Його з мертвих, то спасешся»

(Римлян 10:9).

⁵ Єзекіїля 36:26

⁶ 1 Тимофія 3:9; Тита 1:15; Євреїв 9:14; 10:22; 13:18; 1 Петра 3:16

⁷ Луки 12:8

⁸ 2 Петра 1:4

⁹ 1 Коринтян 6:9-11

¹⁰ Івана 3:3, 7; 1 Петра 1:23

¹¹ Колосян 1:13

якими керує князь царства цього світу — сатана. Люди, які таке чинять, не ввійдуть у Царство Боже, якщо не народяться згори, тобто не будуть преображені Духом Святим¹². (Дух Святий — одна з Особистостей Триєдиного Бога, Яка звершує Свою особливу працю на землі після вознесіння Ісуса на небеса¹³.) Якщо людина любить гроші¹⁴ або прагне влади, їй також немає місця у Царстві Божому¹⁵. Кожна людина, яка живе на землі, так чи інакше колись порушувала Божі закони. Серед нас нема праведників, бо всі ми згрішили¹⁶.

Плід Духа докорінно відрізняється від учинків плотських і проявляється в житті тих, хто помер¹⁷ в Ісусі Христі для тілесних пожадливоростей і кого преобразив Дух Божий. Цей плід — любов, радість, мир, довготерпіння, добрість, милосердя, віра, лагідність і здержливість. У Царстві Божому ці чесноти не обмежені законами! Такі люди не вихваляються тим, що вони зробили, вони не дратують одне одного й не заздять¹⁸. У Царстві Божому панує праведність, мир і радість¹⁹.

Царство Боже — це Царство миру.

Мирне Царство Христа не схоже на жодне земне царство чи державу. На землі є лише два духовних царства: царство сатани і Царство Боже²⁰. Вони докорінно відрізняються одне від одного, тож ми не можемо одночасно належати до цих двох царств. Їхня відмінність така велика, що люди цього світу часто вважають

¹² Галатів 5:19-21

¹³ Івана 14:16-18, 26; Івана 15:26, 27; Івана 16:7, 8

¹⁴ 1 Тимофія 6:10

¹⁵ 3 Івана 1:9; Матвія 20:25-28; Марка 10:42-45; Луки 22:24-27

¹⁶ Римлян 3:10

¹⁷ Івана 12:24, 25

¹⁸ Галатів 5:22-26

¹⁹ Римлян 14:17

²⁰ Матвія 12:24-28; Луки 11:14-20

Христових послідовників диваками через те, що вони не беруть участі у світській політиці, всіляких звичаях та гучних веселощах. Християн часто обмовляють і паплюжать²¹. Але громадяни Царства Божого знають, що навіть їхнього Царя — Ісуса Христа звинувачували брехливо, однак Він ніколи не лихословив у відповідь. Страждаючи, Він не погрожував тим, хто завдавав Йому великого болю. Весь суд Він віддав у руки Свого Батька Небесного, Який наприкінці часів судитиме всіх людей²².

Ісус не чинив опору, коли Його розпили, прибиваючи руки й ноги до хреста²³. Він так полюбив кожного з нас, що пролив Свою святу кров на Голгофському хресті, щоб викупити й очистити від усіх гріхів кожного грішника, що звертається до Нього. Ми зцілилися Його ранами²⁴.

Він воскрес із мертвих²⁵, вознісся до Свого Батька²⁶ і тепер є Пастирем отари, Головою тих, хто смирився перед Ним і довірив Йому своє життя²⁷. Він перебуває в наших серцях Духом Святим²⁸. *«Один-бо є Бог, і один Посередник між Богом та людьми, — людина Христос Ісус»²⁹*. Послідовники Ісуса звертають свої молитви до Бога через свого Посередника — Ісуса Христа, Який навчав Своїх учнів молитися так: *«...нехай прийде Царство Твоє, нехай буде воля*

*«Один-бо є Бог, і один
Посередник між Богом
та людьми, — людина
Христос Ісус»
(1 Тимофія 2:5).*

²¹ 1 Петра 4:4

²² 1 Петра 2:23

²³ Матвія 27; Марка 15; Луки 23; Івана 19

²⁴ 1 Петра 2:24

²⁵ Матвія 28:6

²⁶ Дії 1:9

²⁷ 1 Петра 2:22-25

²⁸ Галатів 4:6

²⁹ 1 Тимофія 2:5

Твоя, як на небі, так і на землі»³⁰. Якщо Ісус панує в серцях Своїх послідовників і керує їхнім життям, можна впевнено стверджувати, що для них Царство Боже почалося ще на землі.

Кожним царством керує цар або якийсь інший правитель. Кожна держава також має певний державний устрій. Як же влаштовано Царство Боже? Це ми спробуємо з'ясувати в наступному розділі.

³⁰ Матвія 6:10

2. Помісні зібрання віруючих

Людина, народжена згори, прагнучиме спілкуватися з іншими віруючими, тобто зустрічатися з ними¹, щоб разом читати й досліджувати Біблію², молитися³ і славити⁴ Свого Господа і Спасителя. Як немовля потребує материнського молока, так само і народжена згори людина потребуватиме читання Біблії — Слова Божого, щоб більше дізнаватися про Бога й духовно зростати⁵. Зібрання, де віруючі спілкуються і наставляють одне одного, необхідні всім дітям Божим для зміцнення у вірі⁶.

Спільнота людей, які відгукнулися на заклик Христа відокремитися від цього грішного світу і присвятити себе Господу, називається *церквою*⁷. Церква виникла в день П'ятдесятниці, незабаром після вознесіння Ісуса на небеса. Вона існує й тепер і існуватиме до кінця часів. Ісус сказав: «...побудую Я Церкву Свою, — і сили адові не переможуть її»⁸.

Один автор багато років тому написав про це так:

«Місяць... не завжди видимий людському оку або тому, що він заходить за обрій, або тому, що перебуває надто близько до сонця, яке затемнює його, або ж, занадто віддаляючись від сонця, затьмарюється тінню землі. Так само — і з Церквою Божою на землі. Вона ніколи не зникає, але її не завжди видно повністю. Іноді навіть здається, що вона зовсім

¹ Дії 20:7

² Колосян 4:16; 1 Солунян 5:27

³ Дії 1:14, Дії 12:5-12

⁴ 1 Коринтян 14:15; Колосян 3:16

⁵ 1 Петра 2:2

⁶ Дії 2:42; Євреїв 10:25

⁷ Дії 16:5; Євреїв 12:22-24

⁸ Матвія 16:18

зникла, але не скрізь, а лише подекуди. Це може статися внаслідок недбалості деяких віруючих, котрі через нестачу ревності або з якихось інших причин нехтують Божими повеліннями, які вони мали б видимим чином виконувати. Також невірне розуміння біблійних істин іноді веде хибним шляхом багатьох щиро віруючих людей, через що церкви не видно. Ще однією причиною, чому здається, ніби церква в певній місцевості зникла, можуть бути переслідування, насильство і тиранія, спрямовані проти віри і її проявів у житті, внаслідок чого побожні люди змушені переховуватися в лісах, пустелях і потаємних місцях. У таких випадках довколишній світ не бачить і не розуміє світла і чеснот церкви»⁹.

Характерні риси церкви

Ісус — великий Пастир овець (церкви)¹⁰, сказав: *«Не лякайся, черідко мала, бо сподобалося Отцю вашому дати вам Царство»*¹¹. Мала черідка, тобто справжні послідовники Христа, завжди перебували у відносній меншості. Ісус сказав, що дорога, яка веде на небеса, вузька, і мало людей іде нею. А дорога до погибелі — широка і простора, і нею йде багато людей. Отже, є лише дві дороги¹².

Життя людей, що належать до справжньої церкви, різоче відрізняється від життя безбожників. У

«Увійходьте тісними ворітьми, бо просторі ворота й широка дорога, що веде до погибелі, — і нею багато хто ходять. Бо тісні ті ворота, і вузька та дорога, що веде до життя, — і мало таких, що знаходять її!»
(Матвія 7:13, 14).

⁹ Thielemann J. Van Braght, «Martyrs' Mirror» («Дзеркало мучеників»), с. 24, 25

¹⁰ Євреїв 13:20

¹¹ Луки 12:32

¹² Матвія 7:13, 14

цьому сенсі вони відокремлені від світу¹³, оскільки однодушно цураються вчинків людської гріховної природи. Завдяки тому, що їх оновлений розум узгоджується з Божою волею, вони не дотримуються безбожних звичаїв цього світу¹⁴. Вони зберігають свій шлюб у чистоті, дотримуючись початкового Божого задуму: один чоловік і одна жінка мають бути вірні одне одному до самої смерті¹⁵. Вони не прикрашають себе зовні¹⁶, а скромно й охайно вдягаються¹⁷ і прикрашають себе лагідним і мовчазним духом, дорогоцінним в очах Божих¹⁸. Вони щирі у спілкуванні і не обдурюють інших¹⁹. Вони люблять одне одного²⁰ і навіть своїх ворогів і чинять добро тим, хто ненавидить їх²¹. Вони вважають, що все матеріальне добро, яке вони мають, — це дар від Господа²², тож охоче діляться ним з ближніми, якщо хтось чогось потребує²³. Любячи свого Пастиря і Царя, вони щиро прагнуть виконувати Його заповіді, бо Ісус сказав: *«Що звете ви Мене: «Господи, Господи», та не робите того, що Я говорю?»*²⁴ Мала черідка вірить, що все Писання натхнене Богом і корисне для навчання і виховання в праведності²⁵. Щиро бажаючи стати підданими вічного Небесного Царства, вони охоче коряться вченню Божого Слова²⁶.

¹³ 2 Коринтян 6:17

¹⁴ Римлян 12:2

¹⁵ Матвія 19:3-6

¹⁶ 1 Петра 3:3

¹⁷ 1 Тимофія 2:9

¹⁸ 1 Петра 3:4

¹⁹ Колосян 3:9; Об'явлення 21:8

²⁰ Івана 13:35

²¹ Матвія 5:44

²² 1 Тимофія 6:17

²³ Дії 4:32; Римлян 15:26

²⁴ Луки 6:46

²⁵ 2 Тимофія 3:16

²⁶ Об'явлення 22:14

Тих, хто йде вузькою дорогою, часто неправильно розуміють і за те переслідують²⁷. Але ці переслідувані мають особливе благословення, бо Ісус сказав: «Блаженні вигнані за правду, бо їхнє Царство Небесне»²⁸. Одна мати-християнка, яку за віру ув'язнили, написала листа своєму сину. Вона знала, що її незабаром стратять, тож хотіла перед смертю дати йому деякі настанови. Їй хотілося, щоб він став підданим Царства Божого і зміг знайти справжню церкву. Ось що вона написала:

*«Та й усі, хто хоче
жити побожно у Хри-
сті Ісусі, — будуть
переслідувані»
(2 Тимофія 3:12).*

«Отже, якщо ти прагнеш увійти у святу країну і в спадщину святих, то підпережи стегна свої²⁹ і наслідуй справжніх дітей Божих. Досліджуй Слово Боже, і воно покаже тобі їхній шлях... Пам'ятай, синочку, що на цьому шляху не повернеш назад; нема на ньому обходу чи якихось розгалужень, бо на кожного, хто відхиляється праворуч або ліворуч, чигає смерть. Цей шлях знаходять небагато людей, але ще менше тих, хто йде цим шляхом; бо дехто розуміє, що це — шлях до життя, але для них він надто суворий і болісний для їхнього тіла.

Тож, дитино моя, не дивись на більшість, не ходи шляхами їхніми. Обминай подалі їхню дорогу, бо вони йдуть у пекло, як вівці на бойню... Але якщо ти почуєш про вбогу, просту і зневажену світом малу черідку, приєднайся до неї; бо де ти почуєш про хрест, там і Христос; не покидай і не віддаляйся від них. Уникай усього, що пов'язане з цим світом, приєднайся до Бога і лише Його бійся. Дотримуйся Його заповідей і виконуй всі Його слова... І присвяти своє тіло на служіння Йому, щоб ім'я Господнє свяtilося, прославлялося і звеличувалося в тобі. Не

²⁷ 2 Тимофія 3:12

²⁸ Матвія 5:10

²⁹ Луки 12:35

соромся визнавати Його перед людьми. Не бійся людей і будь готовий скоріше віддати своє життя, ніж відійти від правди. Якщо втратиш своє тіло, яке всього лиш порошок, то Господь, Бог твій, приготує тобі набагато краще на небесах»³⁰.

*«Не бійся того, що
маєш страждати!..
Будь вірний до смерті,
і Я тобі дам
вінця життя!»
(Об'явлення 2:10).*

Хто керує церквою?

Ісус одночасно є Пастирем³¹ і Царем³² віруючих. Він керує всім³³. Ісус — Голова громади віруючих, тобто церкви³⁴, яка в Писанні образно називається Тілом Христовим³⁵. Написано в Новому Заповіті, що коли Ісус вознісся на небеса, Він роздав людям дари³⁶. Це означає, що Він дав Своїм учням, які залишалися на землі, здібність служити в церкві апостолами, пророками, благовісниками, пастирями й учителями. Він зробив усе для того, щоб приготувати святих на діло служіння, збудувати церкву, тобто Тіло Христове³⁷. Поки Ісус перебуває на небесах зі Своїм Богом-Отцем, громадяни Його Царства на землі служать Його послами. Вони закликають людей примиритися з Богом³⁸.

Сьогодні керівники таких церков беруть приклад з апостольської церкви³⁹. За Свого земного життя Ісус вибрав дванадцятьох апостолів, які мали йти за Ним, а також проповідувати Добру Новину⁴⁰.

³⁰ «Martrys' Mirror» («Дзеркало мучеників»), с. 453, 454. Уривки з листа, який 1539 року написала Ганна з Роттердама своєму сину Ісаї.

³¹ Івана 10:11

³² Івана 18:37

³³ Ісаї 9:5

³⁴ Колосян 1:18

³⁵ 1 Коринтян 12:12-27

³⁶ Ефесян 4:8

³⁷ Ефесян 4:11, 12

³⁸ 2 Коринтян 5:20

³⁹ Період існування церкви, коли апостоли, що бачили Ісуса, були ще живі.

⁴⁰ Марка 3:14

Коли один із дванадцятьох, Юда, став відступником і позбавив себе життя, церква вибрала замість нього іншого апостола⁴¹. Коли в церкві з'явилися вдови, про яких не було кому піклуватися, церква вибрала дияконів, які турбувалися про тих, хто чогось потребував⁴². Дияконів вибирали з членів помісної церкви. Коли церква зростала, збільшувалась і потреба в служителях, яких вибирали і рукопокладали під керівництвом Духа Святого. Написано, що в кожному місті, де є помісна церква, мають бути рукопокладені служителі⁴³. Таким чином, служителі турбувалися про потреби церкви та проповідували Євангелію там, де її ще не чули⁴⁴. Ці приклади показують, як сьогодні мають вибирати і рукопокладати служителів церкви.

Служителі мають бути гідним прикладом для громади, а не панувати⁴⁵ або користуватися владою задля власної вигоди. Навпаки, вони повинні виконувати свої обов'язки як слуги.

Звичайно ж, у церкві не проводять виборчих кампаній на ці посади⁴⁶. На служіння в церкві повинні рукопокладати лише чоловіків.

Жінки у церкві несуть своє чудове служіння: беруть участь у загальному співі, навчають дітей тощо. У церкві, де є чоловіки, жінки не проповідують на загальному зібранні і не займають керівних посад⁴⁷.

*«Оце ми як послы
замість Христа, ніби
Бог благає через нас, бла-
гаємо замість Христа:
примиріться з Богом!»
(2 Коринтян 5:20).*

⁴¹ Дії 1:16-26

⁴² Дії 6:1-6

⁴³ Тита 1:5

⁴⁴ Дії 13:1-4

⁴⁵ 1 Петра 5:3

⁴⁶ Матвія 20:20-28

⁴⁷ 1 Коринтян 14:34, 35; 1 Тимофія 2:12; 1 Коринтян 11:1-3

Місце церковних зібрань

За апостольських часів віруючі часто збиралися по домах⁴⁸. Сьогодні вони також збираються по домах, або у спеціально збудованих для богослужінь будинках. Для спільного поклоніння Богу, молитви і взаємного напучення аж ніяк не потрібні

«А хто з вас бути першим бажає, — нехай буде він вам за раба»

(Матвія 20:27).

величні будівлі. Бог живе не в храмах, збудованих людьми. Його прославляють не витвори людських рук: свічки, ікони, хрести або інші мистецькі твори⁴⁹. В часи жорстоких переслідувань церква проводила богослужіння в лісах, печерах або пустелях. Не важливо, де поклонятися Богу, і місце не має якогось особливого значення. Ісус сказав: *«Але наступає година, і тепер вона є, коли богомільці правдиві вклоняться будуть Отцеві в душі та в правді, бо Отець Собі прагне таких богомільців. Бог є Дух, і ті, що Йому вклоняються, повинні в душі та в правді вклонятись»*⁵⁰. Він також сказав: *«Бо де двоє чи троє в Ім'я Моє зібрані, — там Я серед них»*⁵¹.

Як проводяться богослужіння?

Богослужіння — це зазвичай читання Біблії, пояснення її віршів (проповіді)⁵², співи⁵³ і молитви⁵⁴. Іноді також даються прості біблійні настанови дітям. Дехто з присутніх може свідчити про істину, висвітлену в проповіді, брати обговорюють Слово Боже і його застосування в повсякденному житті. Все

⁴⁸ Римлян 16:3, 4; 1 Коринтян 16:19

⁴⁹ Дії 17:24-29

⁵⁰ Івана 4:23, 24

⁵¹ Матвія 18:20

⁵² 1 Солунян 5:27; 2 Тимофія 4:2

⁵³ Ефесян 5:19; Колосян 3:16

⁵⁴ 1 Тимофія 2:8

це відбувається благоговійно, без надмірних емоцій, добропристойно і статечно⁵⁵.

Хто може відвідувати такі зібрання?

Будь-яку людину, що хоче послухати проповідь Слова Божого, на такому зібранні зустрінуть із радістю. Богу було вгодно донести звістку про спасіння людям через проповідь Свого Слова⁵⁶. Завдяки проповідям багато людей покалося у своїх гріхах і навернулося до Ісуса Христа.

Як стати членом помісної церкви?

За Божим задумом народжені згори люди стають членами церкви через водне хрещення⁵⁷. Хрещення — це свідчення перед Богом і людьми про те, що людина облишила своє попереднє гріховне життя і вирішила жити по-новому⁵⁸. Воно означає, що людина тепер — нове творіння в Ісусі Христі; стародавнє минуло, тепер усе нове⁵⁹. Тепер людина вирішила приєднатися до народу Божого і страждати разом із ним замість того, щоб мати тимчасові гріховні насолоди⁶⁰. Хрещення — це обіцянка Богу доброго сумління⁶¹, яке символізує виливання (хрещення) Святого Духа⁶².

«...Богові вгодно було спасти віруючих через дурість проповіді»

(1 Коринтян 1:21).

⁵⁵ 1 Коринтян 14:40

⁵⁶ 1 Коринтян 1:21

⁵⁷ Дії 2:41

⁵⁸ Римлян 6:4

⁵⁹ 2 Коринтян 5:17

⁶⁰ Євреїв 11:25

⁶¹ 1 Петра 3:21

⁶² Матвія 3:11; Марка 1:8; Луки 3:16; Івана 1:33; Дії 2:17, 18, 38; 10:47

Їх називають християнами...

За часів апостольської церкви один євангеліст на ймення Варнава, добрий, сповнений Духом Святим чоловік, проповідував віруючим, які збиралися в місті Антіохії, і вмовляв їх міцно триматися Господа. Завдяки його проповідям багато людей увірували в Ісуса Христа. Згодом Варнава привів із Тарса Савла, якого пізніше почали називати апостолом Павлом. Вони удвох цілий рік збиралися з церквою в Антіохії і навчали багатьох людей. Саме в цьому місті віруючі вперше почали називатися християнами⁶³.

Християнин — це послідовник Христа, або людина, яка відображає у своєму житті Христа. Люди мають обачно називати себе християнами, бо справжнім християнином може бути лише народжена згори людина, яка присвятила своє життя Господу Ісусу Христу й щоденно наслідує Його. Така людина повинна мати видимі риси характеру Христа, Який є для нас досконалим Прикладом⁶⁴. Він постраждав за нас, щоб ми наслідували Його⁶⁵. Також за Його прикладом ми маємо чинити добро людям, які нас оточують⁶⁶.

Члени церкви зазвичай називають одне одного братами й сестрами⁶⁷, бо всі вони — члени Божої сім'ї⁶⁸.

У Писанні помісні церкви часто називали за іменем людини, в домі якої відбувалися зібрання⁶⁹. В часи апостольської церкви були випадки, коли їхні супротивники глузували з них і, намагаючись

«...І в Антіохії найперш християнами названо учнів»

(Дії 11:26).

⁶³ Дії 11:19-26

⁶⁴ Івана 13:15

⁶⁵ 1 Петра 2:21

⁶⁶ Дії 10:38

⁶⁷ Якова 2:15

⁶⁸ Матвія 23:8-10

⁶⁹ Римлян 16:3, 4; 1 Коринтян 16:19; Колосян 4:15; Филимона 1:2

принизити, називали, наприклад, «Назорейською ерессю»⁷⁰. Іноді їх іменували за назвою тієї місцевості, де вони жили, або навіть за іменем одного з церковних служителів. Та важлива не назва, а їхня відданість переданій святим вірі⁷¹.

Чи всі люди, що називають себе християнами, дотримуються Христового вчення?

На жаль, сьогодні багато людей, називаючи себе християнами, не мають чеснот справжніх послідовників Ісуса Христа. Багато хто також вважає, що благодать Божа дозволяє їм грішити⁷², а відтак спотворюють уявлення людей про справжню сутність християнства. Сьогодні деякі політичні угруповання і навіть народи називають себе християнськими, що явно суперечить засадам справжнього християнства. Ісус Христос відмовився бути земним правителем⁷³, тож люди, які називають себе Його іменем, мають наслідувати свого Вчителя.

Є деякі щирі послідовники Ісуса, які не пізнали повністю волю Божу щодо Його дітей, бо не мали можливості або з інших причин, тож вони можуть помилятися в тому чи іншому питанні⁷⁴. Однак Бог бажає, щоб усі віруючі пізнали всю повноту істини з допомогою Його Духа Святого⁷⁵.

Як церква захищається?

Ісус сказав: *«Моє Царство не із світу цього. Якби із цього світу було Моє Царство, то служба Моя воювала б, щоб не виданий був Я юдеям»*⁷⁶.

⁷⁰ Дії 24:5

⁷¹ Юди 1:3

⁷² Юди 1:4; Римлян 6:1, 2

⁷³ Івана 6:15

⁷⁴ Дії 18:25, 26

⁷⁵ Івана 16:13

⁷⁶ Івана 18:36

Один із служителів Ранньої Церкви⁷⁷ писав:

«Ми пізнали, як поклонятися Богу, через закон і слово, які апостоли Ісуса поширили далеко за межами Єрусалима. І так ми знайшли притулок у Бога Якова і Бога Ізраїля. По всій землі ми, сповнені раніше бажання воювати, убивати та всякого іншого лиходійства, отримали іншу зброю, а саме: поміняли наші мечі на рала, а списи — на знаряддя обробітку. А що ж ми вирощуємо? Святість, праведність, любов до людей, віру і надію. Це ми одержали від Самого Отця через Розп'ятого»⁷⁸.

Ще один його сучасник сказав:

«Ми навчилися не відповідати ударом на удар, а також не судитися з тими, хто нас грабує. Замість цього ми підставляємо другу щоку тим, хто вже вдарив нас. Тим, хто знімає з нас верхній одяг, ми віддаємо й сорочку. Але навіть після того, як ми віддали їм усе своє майно, вони хочуть позбавити нас життя»⁷⁹.

У 16-му столітті одне європейське місто захопили озброєні люди, що називали себе християнами⁸⁰. У той же час в іншій частині Європи проживала миролюбна громада християн, які щиро наслідували Ісуса. Через те, що вони однаково називались, а їхні вчення були, на перший погляд, досить схожі, уряд помилково вирішив, що вони також налаштовані повстанськи. Коли миролюбних віруючих вигнали з того краю, їхній служитель написав:

«Ми тепер перебуваємо в безлюдній місцевості, зарослій

⁷⁷ «Рання Церква» — період десь між 90-им р. від Р.Х. і 325-им р. від Р.Х.

⁷⁸ Юстин Мученик, процитовано в «The Pilgrim Road» («Дорога пілігрима»), © David W. Bercot, Scroll Publishing Company, P.O. Box 122, Amberson, PA 17210.

⁷⁹ Афенагор, процитовано в «The Pilgrim Road» («Дорога пілігрима»).

⁸⁰ Це були войовничі анабаптисти, які захопили місто Мюнстер в 1530-х рр.

кущами, власне, просто неба. Ми смиренно сприймаємо всі ці труднощі в нашому житті і славимо Бога, Який визнав нас гідними постраждати за Нього... Ми благаємо Бога вдень і вночі, щоб Він захистив нас від зла. Ми покладаємось на Його ласку і впевнені, що Він, наш Голова й Захисник, боротиметься за нас...

Ми отаборилися на пустищі, нікому не загрожуючи, навіть нашим найлютішим ворогам... Наші справи і наші душі відкриті перед усіма людьми. І, як вам відомо, ми воліємо краще втратити сотню гульденів, ніж украсти в когось дрібну монету. Ми вважали б за краще постраждати й померти, ніж ударити нашого найлютішого ворога навіть рукою, не кажучи вже про списи, мечі та алебарди, як це всюди діється у світі.

Вам добре відомо, що ми не маємо ні рушниць, ні списів, ні алебард чи чогось подібного. Ми закликаємо всіх мирно жити один з одним по правді і справедливості, щоб бути справжніми послідовниками Христа. В цьому мета нашого життя, наших проповідей і нашої поведінки.

Ми живемо на очах у всіх людей і не соромимся говорити будь-кому про свою віру. Ми не звертаємо уваги на наклепи на нашу адресу, оскільки нас про це попереджав Ісус. Так було споконвіку, і Він і Його апостоли також цього зазнали⁸¹.

Церква захищається з допомогою живого і дієвого Слова Божого, гострішого від меча обосічного. Воно проникає у свідомість і судить наміри людського серця⁸². На тому місці, де проповідується про страждання і воскресіння Христа і люди вірою приймають цю звістку, створюється представництво непохитного Царства, яке ніколи не зруйнується⁸³.

А світ, спираючись на сатанинську силу, намагається всілякими

⁸¹ Як об Гуттер, 1535, «Hutterischen Episteln» («Послання Гуттера»), том 3, 1-6.

⁸² Євреїв 4:12

⁸³ Даниїла 2:44; Євреїв 12:28, 29; 2 Коринтян 4:9

засобами знищити церкву. Диявол ходить, рикаючи, як лев⁸⁴, і час від часу прикидається ангелом світла⁸⁵. Іноді віруючим царство цього світу здається дружнім, оскільки світ не переслідує християн одверто, а спокушує їх заманливими гріхами: багатством, модою, гріховними задоволеннями, непристойним одягом, аморальністю тощо. Любити світ у такому сенсі — означає бути ворогом Божим⁸⁶.

Так церква може втратити свою першу любов до Бога і правди й поступово заснути. Якщо така церква не покається, вона згодом втратить місце, яке раніше належало їй у Царстві Божому⁸⁷.

Щоб цього не сталося, в церкві повинні звучати змістовні й здорові проповіді та настанови, щоб віруючі пам'ятали про заповіді Ісуса Христа, які Він дав апостолам, і про слова святих пророків⁸⁸. Якщо хтось не дотримується заповідей Слова Божого і не виконує їх у своєму повсякденному житті, то церква повинна зробити йому зауваження і не мати з ним стосунків (але не вважати його своїм ворогом, а вмовляти як брата)⁸⁹. Маленька розчина викликає бродіння всього тіста. Якщо серед віруючих допускається незначне лжевчення або такий же гріх, то рано чи пізно він розростеться і вразить усю церкву⁹⁰.

«Перелюбники та перелюбниці, чи ж ви не знаєте, що дружба зі світом — то ворожнеча супроти Бога? Бо хто хоче бути світові приятелем, той ворогом Божим стається»
(Якова 4:4).

⁸⁴ 1 Петра 5:8

⁸⁵ 2 Коринтян 11:14

⁸⁶ Якова 4:4

⁸⁷ Об'явлення 2:1-5

⁸⁸ 2 Петра 3:2

⁸⁹ 2 Солунян 3:14, 15

⁹⁰ Галатів 5:9, 1 Коринтян 5:6

Громада віруючих періодично проводить Вечерю Господню (хліболамання), щоб спожити поламаний хліб і випити від плода виноградного на згадку про ламане тіло і пролиту кров свого Спасителя і Господа⁹¹. Якщо людина не залишає свого гріха або якимось чином відмовляється прислухатися до голосу церкви⁹², то їй не дозволяють брати участь у Вечері Господній. Таким чином її закликають покаятися у своєму гріху, щоб відновити свої стосунки з Господом і церквою. Так церква очищується від гріха, що став відомим, і рятується від відступництва⁹³.

Як церква зростає?

Церква виникла на Близькому Сході — в Єрусалимі. Перед тим, як вознестися на небо, Ісус звелів Своїм учням іти по всьому світу і проповідувати Євангелію всім народам, навчаючи їх усього, що Він заповідав⁹⁴. Євангелія проповідуються й сьогодні, щоб повернути людей до Царства Божого. Божі діти свідчать про Ісуса Христа повсюди⁹⁵ як словом, так і вчинками⁹⁶. Їхні добрі діла — ніби світло для темного і грішного світу⁹⁷.

Церква зростає завдяки свідченням своїх мучеників. Один із служителів Ранняї Церкви так написав її супротивникам: «Чим частіше ви нас страчуєте, тим більше стає нас. Кров християн — це насіння»⁹⁸.

Церква також зростає завдяки віруючим батькам, які належно виховують своїх дітей⁹⁹. Коли віддана Христові родина з любов'ю

⁹¹ 1 Коринтян 10:16, 17

⁹² Матвія 18:15-18

⁹³ 1 Коринтян 5

⁹⁴ Марка 16:15; Матвія 28:19, 20

⁹⁵ Дії 8:1, 4

⁹⁶ 1 Тимофія 4:12

⁹⁷ Матвія 5:16; 1 Петра 2:12

⁹⁸ Тертуліан, процитовано в «The Pilgrim Road» («Дорога палігрима»).

⁹⁹ Приповісті 22:6, 15; 2 Тимофія 1:5; Євреїв 12:6-10

виховує дітей у вченні Господньому¹⁰⁰, то вони в майбутньому напевне теж стануть послідовниками Ісуса.

Віруючі батьки також турбуються про те, щоб їхні діти вчилися читати й писати, щоб вони могли читати Слово Боже. Для них це так важливо, що ті з них, хто у в'язниці очікував на мученицьку смерть, навіть звідти ось так наставляли майбутніх опікунів своїх дітей:

«Потурбуйся про моїх осиротілих дітей, як і про всіх інших дітей-сиріт, так, як би ти робив це для мене; виховуй у них побожність, навчи їх читати, а коли настане час, привчи їх до праці»¹⁰¹.

«Юсе і Ханскене, я тепер доручаю вам разом з Барбертген, вашою слухняною сестрою, потурбуватися про своїх маленьких трьох сестер і П'єркене. Навчіть їх читати й працювати, щоб вони могли зростати у всякій праведності для слави Божої і заради спасіння своїх душ. Старанно працюйте своїми руками, займаючись гідною справою, і пам'ятайте слова апостола: *«...блаженніше давати, ніж брати!»*, щоб ви нікого не обтяжували через свої лінощі»¹⁰².

Як ревні віруючі батьки, так і церква загалом хоче навчати дітей біблійних засад повсякчас¹⁰³, зокрема і при вивченні таких предметів, як читання, математика, географія й історія. Пізнання дітьми благочестя вони цінують вище, ніж будь-які оцінки або дипломи цього світу (земного царства); їх не хвилюють людські

«...Він [Ісус] —

Посередник Нового
Заповіту...»

(Євреїв 9:15).

¹⁰⁰ Ефесян 6:4

¹⁰¹ 3 листа Маттія Сервейса, написаного у в'язниці, до всіх братів і сестер, 1565 р. «Martyrs' Mirror» (Дзеркало мучеників), с. 697

¹⁰² 3 листа Йориса Уіппе своїм дітям. Написано у в'язниці 1558 р. «Martyrs' Mirror» (Дзеркало мучеників), с. 775

¹⁰³ Повторення Закону 6:7

відзнаки, бо вони турбуються лише про те, як догодити Богу¹⁰⁴.

Живучи благочестиво, послідовники Ісуса є «сіллю» землі і «світлом» для світу. Вони — наче місто, що стоїть на верховині гори і не може сховатися¹⁰⁵. Такі віруючі, свідкуючи словом і всім своїм життям, відображають людям Ісуса, Який є дорога, і правда, і життя¹⁰⁶. Ісус усіх людей закликає до Себе¹⁰⁷.

До приходу Ісуса, згідно з попереднім заповітом (відомим як Старий Заповіт), який Бог уклав з людиною, діяли закон і пророки. Закон виконав Ісус¹⁰⁸, і, коли Він помер, в силу вступив Новий Заповіт, який виявляє Божу волю для людини до сьогодні¹⁰⁹. Відтоді проповідується Царство Боже, і кожна людина «силкується втиснутись в нього»¹¹⁰. Таким чином церква зберігається протягом усіх віків і стає найвеличнішим Царством, яке охоплює весь світ.

*Ісус сказав: «І як буду
піднесений з землі,
то до Себе Я всіх
притягну»
(Івана 12:32).*

¹⁰⁴ Івана 5:41-44

¹⁰⁵ Матвія 5:13, 14

¹⁰⁶ Івана 14:6

¹⁰⁷ Івана 12:32

¹⁰⁸ Матвія 5:17

¹⁰⁹ Євреїв 9:14-17

¹¹⁰ Луки 16:16

3. По всьому світу

На сьогоднішній день церква поширилася по всьому світу серед багатьох народів, які говорять різними мовами і мають різну культуру. Церкви, які мають близьке

*«...Бо той же
Господь є Господом
усіх, багатий
для всіх, хто
кличе Його»
(Римлян 10:12).*

вірвчення, часто спілкуються і співпрацюють як члени одного і того ж Тіла Христового. Як свого часу служителі апостольської церкви, так і сьогодні служителі церков зустрічаються для обговорення й вирішення різноманітних питань на основі Слова Божого¹. Серед цих церков і об'єднань, хоча всі вони служать Єдиному Богу, можуть бути якісь відмінності в управлінні².

Буває, що між тими, хто щиро любить Господа, виникають різні думки як усередині помісної церкви, так і між церквами, особливо з питань, про які конкретно не йдеться у Слові Божому. Такі ситуації траплялися ще в апостольські часи. Збираючись відвідати церкви, Павло й Варнава почали обговорювати, кого взяти з собою для проповідування. Між ними виникла незгода, тому вони вирішили піти окремо³. Завдяки цьому вони відвідали більше церков! Якщо сьогодні ми зіткнемося з подібною ситуацією, то необхідно зберегти взаємоповагу один до одного⁴. Якось апостол Павло змушений був зробити зауваження апостолу Петру за негожу поведінку щодо інших віруючих⁵. Таким чином

¹ Дії 15:2

² 1 Коринтян 12:4-6

³ Дії 15:35-41

⁴ 1 Петра 2:17

⁵ Галатів 2:11, 12

церква змогла визначити і вирішити проблеми, що виникали.

Через те, що Царство Боже поширене по всьому світу, іноді віруючі, що живуть в одній частині земної кулі, не знають про віруючих, що живуть в іншій частині⁶. Але якщо вони зустрічаються, то виявляють, як багато в них спільного, бо у них Один і Той же Господь і одна і та ж Євангелія⁷.

Один із пророків яскраво описав той час, коли Царство Боже стане великою горою і наповнить усю землю⁸. Ісус порівнював Царство з крихтним насіннячком, яке, виростаючи, стає великим деревом⁹. Царство також порівнюється з розчиною, бо воно розростається і благодатно впливає на всіх довкола¹⁰. Ісус сказав: *«І проповідана буде ця Євангелія Царства по цілому світові, на свідоцтво народам усім. І тоді прийде кінець!»*¹¹.

Яка мета і головне покликання церкви?

Покликання церкви — пізнавати Божі глибини недослідженого багатства Христового¹², прославляти Його, а також проповідувати, попереджувати і навчати з любов'ю¹³, щоб кожна людина стала досконалою в Ісусі Христі¹⁴. Її мета — досягти, щоб якомога більше душ отримали відкуплення і очищення від гріхів через кров Ісуса Христа¹⁵, а також силу жити свято¹⁶, таким чином будучи готовими увійти в Небесне Царство.

⁶ Галатів 1:21, 22

⁷ Римлян 10:12; Галатів 3:28

⁸ Даниїла 2:31-45

⁹ Матвія 13:31, 32

¹⁰ Матвія 13:33

¹¹ Матвія 24:14

¹² Ефесян 3:8, 16-19

¹³ Ефесян 4:15

¹⁴ Колосян 1:28

¹⁵ 1 Петра 1:18-21

¹⁶ Дії 1:8; 1 Петра 1:15, 16

4. Небесне Царство

Апостол Павло писав про рід на небесах і на землі¹. В цей рід входять всі старозаповітні віруючі, такі як Ной і Авраам², які вважали себе чужаницями і прихоськами на землі, шукаючи кращої батьківщини³. В цей рід входять викуплені люди всіх часів, що відійшли у вічні оселі на небеса⁴, разом зі всіма дітьми Божими, які живуть на землі тепер. Для Бога всі ці люди є частиною Його сім'ї, громадянами Його батьківщини і Царства.

І хоч в окремо взятий період часу кількості віруючих, що приєдналися до малої черідки, порівняно невелика, однак, коли святі всіх часів об'єднуються на небесах, буде неймовірно багато душ із усіх народів, племен і мов⁵, яких не зможе перелічити жодна людина.

Коли вдруге прийде Ісус, всі, померлі у вірі, воскреснуть. Ісус передасть Своє Царство Богу-Отцю⁶. Усі викуплені, які житимуть у той час на землі, вознесуться для зустрічі з Ним у повітрі і так завжди з Господом будуть⁷. Там вони всі поклонятимуться і славитимуть свого Творця на віки вічні, бо

«Усі вони повмирили за вірою, не одержавши обітниць, але здалека бачили їх, і повітали, і вірували в них, та визнавали, що «вони на землі чужаниці й прихоськи» (Євреїв 11:13).

¹ Ефесян 3:14, 15; 1:10

² Євреїв 11:7-10

³ Євреїв 11:13-16

⁴ 2 Коринтян 5:1

⁵ Об'явлення 7:9

⁶ 1 Коринтян 15:24

⁷ 1 Солунян 4:13-18

Він достойний слави, честі й сили⁸.

Небеса — це чудове місце. Неможливо описати всю красу та велич того місця, що Бог приготував для тих, хто любить Його і служить Йому. На небесах не буде вже ні смерті, ні смутку, ні плачу, ні болю. Лихо і випробування, які супроводжували наше земне життя, минуться⁹. Там не буде сонця, бо світлом на небесах буде слава Бога й Агнця (Сина Божого). Там також не буде ночі¹⁰.

Але яка сумна участь тих, хто служив царству цього світу і жив заради свого задоволення. Написано, що дим їхніх мук підійматиметься вічні віки, і вони не матимуть спокою ні вдень ні вночі¹¹.

А весь смуток і горе, що доводиться послідовникам Христа зазнати на землі, нічого не вартий супроти радості і блаженства вічного життя на небесах¹². Степан, помираючи мученицькою смертю, підняв очі до неба й побачив Ісуса, що по Божій правиці стояв і готувався прийняти його дух¹³.

Хай же Господь зі Своєї ласки допоможе нам бути серед тих, хто виконує Його заповіді, щоб ми мали право на дерево життя і увійшли брамами в небесне місто¹⁴.

«А Тому, Хто може зробити значно більше над усе, чого просимо або думаємо, силою, що діє в нас, Тому слава в Церкві та в Христі Ісусі на всі покоління на вічні віки. Амінь»¹⁵.

*«Достойний Ти, Господи
й Боже наш, прийняти
славу, і честь, і силу, бо
все Ти створив, і з волі
Твоїї існує та
створене все!»
(Об'явлення 4:11).*

⁸ Об'явлення 4:10, 11

⁹ Об'явлення 21:4

¹⁰ Об'явлення 21:23-25

¹¹ Об'явлення 14:8-11

¹² Римлянам 8:18

¹³ Дії 7:54-59

¹⁴ Об'явлення 22:14

¹⁵ Ефесян 3:20, 21

«Отче наш, що єси на
небесах! Нехай святиться
Ім'я Твоє, нехай прийде
Царство Твоє, нехай
буде воля Твоя, як на
небі, так і на землі. Хліба
нашого насущного дай
нам сьогодні. І прости
нам довги наші, як і ми
прощаємо винуватцям
нашим. І не введи нас
у випробовування, але
визволи нас від лукавого.
Бо Твоє є Царство, і сила,
і слава навіки. Амінь».

